

Najpogostejše zdravstvene težave psov

Kratek priročnik

Vsebina

Zunanji zajedavci

Bolhe, klopi, garje

Notranji zajedavci

Gliste, trakulja, srčna glista

Bolezni

Steklina, pasja kuga, parvoviroza, kužni hepatitis, leptospiroza, kužni kašelj

Druga urgentna stanja

Poškodbe, zasuk želodca, zastrupitve, toplotni udar, trave, gosenice hrastovega in pinijevega sprevodnega prelca

Zunanji zajedavci

- Bolhe
- Klopi
- Garje

Zunanji zajedavci

Bolhe

Velikost: 1 - 4 mm

Ctenocephalides canis –
pasje bolhe

Ctenocephalides canis –
mačje bolhe

Klopi

Velikost: 1 – 30 mm

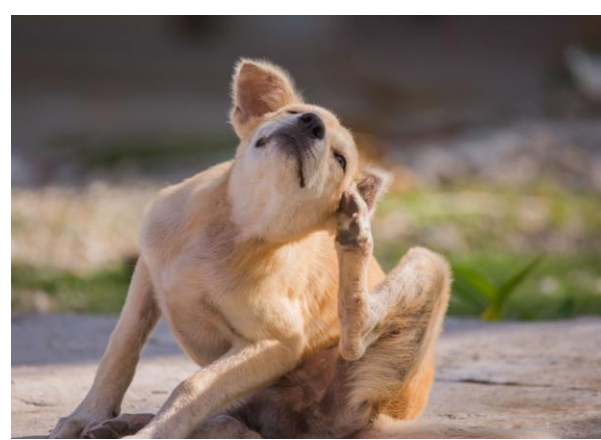
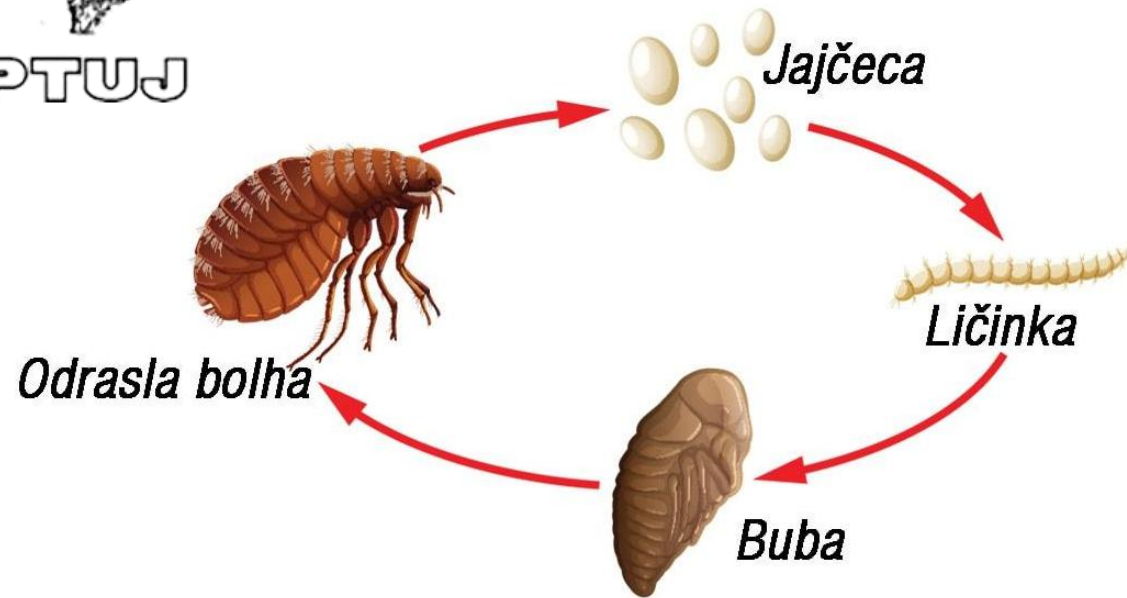

Garje

Velikost: 0,3 – 0,4 mm

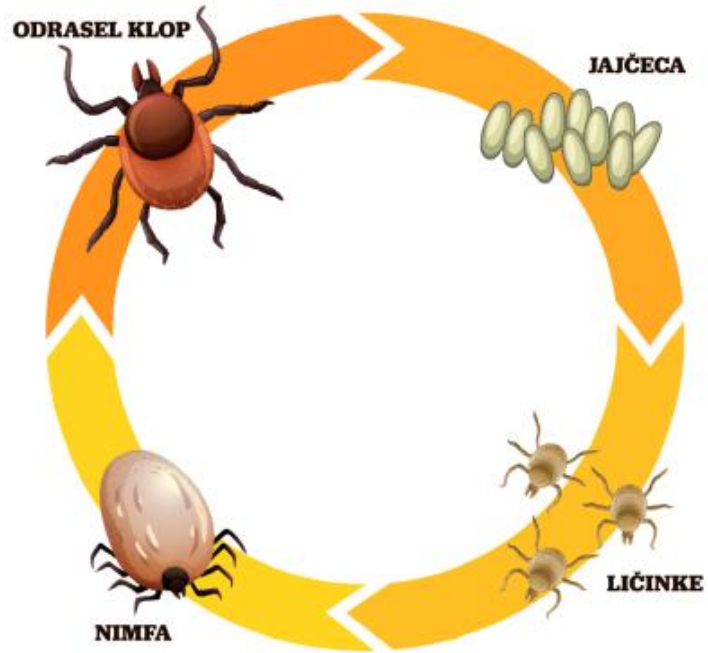
Demodex
Sarcoptes

BOLHE

- Bolhe se hranijo s krvjo in živalim povzročajo srbečico. Velikokrat boljša slina povzroča alergije pri psih.
- Lahko prenašajo zajedavce (npr. črevesna trakulja) in bolezni.
- Na živalih najdemo odrasle bolhe, jajčeca in ostale razvojne oblike pa se nahajajo v neposredni okolici živali.
- Tudi hišne muce, glodavci, itd. lahko dobijo bolhe, čeprav ne gredo nikoli ven, saj lahko bolhe v hišo nevede prinese tudi človek.
- Opazne so s prostim očesom, vendar so zelo hitre in skačejo. Prej kot samo bolho (pri manjših invazijah), bomo na živali našli boljše iztrebke; črne pikice, ki se obarvajo rdeče, če jih zmočimo.
- Pri psih in mačkah so prisotne preko celega leta.

Za najboljšo zaščito vašega ljubljénčka pred bolhami se posvetujte s svojim veterinarjem.

KLOPI (vir: <https://klinika-zajc.si/klopi-pri-psih.html>)

- Klopi se hranijo s krvjo in so nevarni predvsem zaradi prenosa nekaterih bolezni (več v nadaljevanju).
- Pri psih so pri nas najpomembnejši **gozdni klop** (*Ixodes ricinus*, prenašalec borelioze in anaplazmoze), **severni ornamentirani klop** (*Dermacentur reticulatus*, prenašalec babezioze) in **pasji klop** (*Rhipicephalus sanguineus*, prenašalec babezioze in ga najpogosteje pri psih najdemo v ušesih in med prsti).
- Po sprehodih je obvezno redno pregledovanje psov. Prisesanega klopa primite s pinceto tik ob koži, zavrtite v nasprotni smeri urinega kazalca in izvlecite. Ne mažite in polivajte ga z olji, ker se začne dušiti in med tem izloči še več sline, ki je lahko vir okužbe za prenosljive bolezni. Mesto ugriza razkužite s primernim razkužilom. Če glava klopa ostane v koži, se oglasite pri veterinarju.

Za najboljšo zaščito vašega ljubljénčka pred klopi se posvetujte s svojim veterinarjem.

Bolezni, ki jih prenašajo klopi

BORELIOZA

Bakterija *Borrelia* spp.

Znaki, ki jih lahko opazi lastnik:

- šepanje,
- otekline sklepov,
- povišana telesna temperatura,
- neješčnost ali
- apatičnost.

Bolezen najpogosteje pri psih poteka brez simptomov.

Več o boreliozii:

https://www.fecava.org/wp-content/uploads/2020/01/Slov_borelioza.pdf

ANAPLAZMOZA (erlihioza)

Bakteriji *Anaplasma platys* &
A. phagocytophilum

Znaki, ki jih lahko opazi lastnik:

- povišana telesna temperatura,
- neješčnost,
- odpor do gibanja,
- šepanje,
- driska ali
- nagnjenost h krvavitvam.

Več o anaplazmozi:

https://www.fecava.org/wp-content/uploads/2020/01/Slov_anaplazmoza.pdf

BABEZIOZA (piroplazmoza)

Intracelularni zajedalci iz družine *Babesiidea*

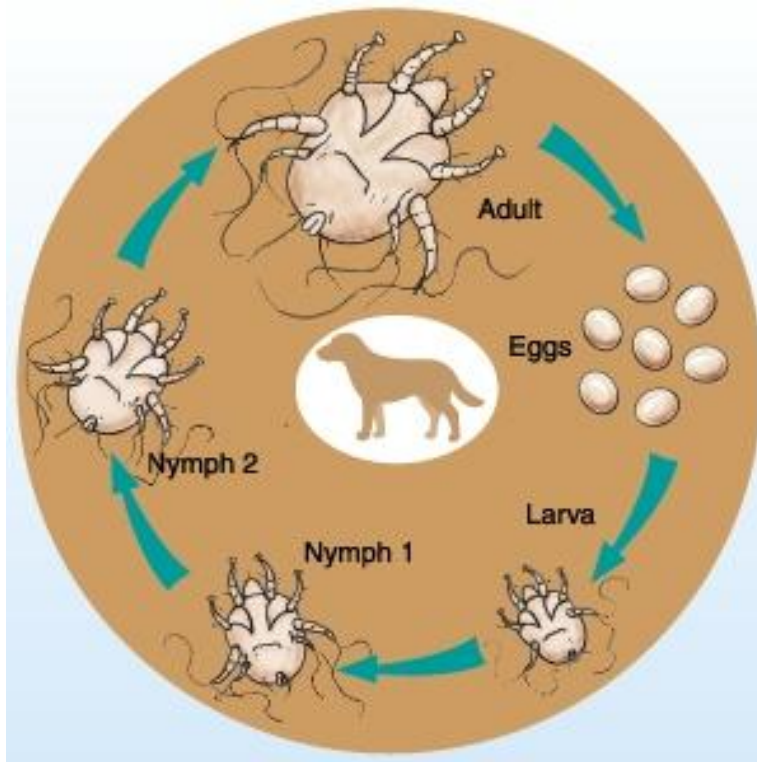
Znaki, ki jih lahko opazi lastnik:

- utrujenost,
- apatičnost,
- povišana telesna temperatura,
- blede sluznice,
- rjavo ali temno oranžno obarvan urin ali
- nevrološki znaki (epileptični napadi, koma, ...).

Več o babeziosi:

https://www.fecava.org/wp-content/uploads/2020/01/Slov_babezioza.pdf

O preventivni zaščiti se posvetujte s svojim veterinarjem.

Za najboljšo zaščito vašega ljubljénčka se posvetujte s svojim veterinarjem.

GARJE

- **DEMODIKOZA** (vir: <https://www.leonvet.si/blog/demodikoza-pri-psi-podrobnejsi-pregled-parazitske-bolezni-koze>) – parazitska bolezen kože, ki jo povzročajo pršice iz rodu *Demodex*. Pršice živijo v dlačnih mešičkih in lojnicah ter povzročajo vnetje kože, kar vodi v izpadanje dlake in lahko privede do gnojne okužbe kože (piodermije). Znaki so izpadanje dlake, gola koža, vnetje kože, srbenje in pogosto praskanje. Se ne prenašajo na ljudi.
- **KOŽNE GARJE** (*Sarcoptes scabiei*) živi v vrhnjih plasteh kože. Samica vrta rove v kožo in vanje odlaga jajčeca. Velikokrat pride do okužb pri lovskih psih (garjave lisice oz. njihovi brlogi). Najpogosteje se spremembe opazijo na komolcih, trebuhu, prsnem košu in konicah uhljev; dlaka izpade, pojavi se rdečina in kraste. Mesta močno srbijo. Se ne prenašajo na ljudi. (vir za kožne in ušesne garje: <https://www.zvc.si/nasveti-veterinarja/psi-in-macke/15-psi-in-macke/86-garjavost-pri-psi-in-ma%C4%8Dkah.html>)
- **UŠESNE GARJE** (*Otodectes cynotis*) se naselijo v sluhovod in kožo v okolici uhlja. Prehranjujejo se z odmrlimi celicami. Pogoste so pri mladičkih. Žival stresa z glavo in se močno praska po ušesih. Se ne prenašajo na ljudi.

Notranji zajedavci

- Gliste
- Trakulja
- Srčna glista

Notranji zajedavci

Gliste

Velikost odrasle: do 12 cm

Trakulja

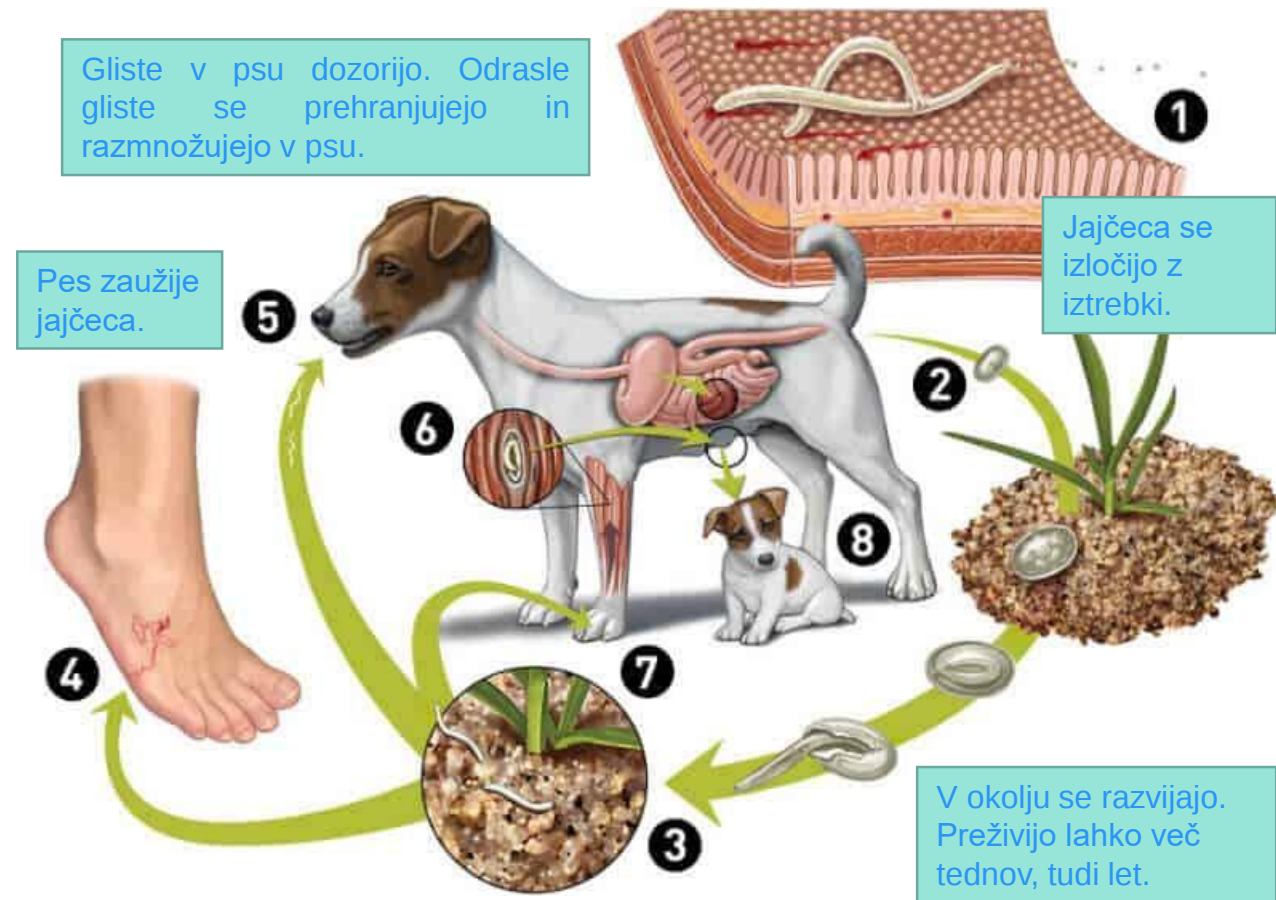
Velikost odrasle: 20 – 70 cm

Srčna glista

Velikost odrasle: 15 - 25 mm

GLISTE (vir: <https://www.kmz.si/clanki/notranji-zajedavci-pri-psih-in-mackah/>)

- Kuža zaužije ličinke glist z okuženo hrano, vodo, lizanjem tal, ... Ličinke se v črevesju zarijejo v sluznico in potujejo v jetra in pljuča. Tam se levijo in nato potujejo preko sapnika v požiralnik in nazaj v črevo.
- Ob hujši okuženosti se lahko pojavi kašelj in težave z dihanjem (predvsem pri mladičih).
- Večje število odraslih glist v črevesju mladiča povzroči zmanjšano absorpcijo hranilnih snovi → mladiči slabše rastejo, imajo okrogel, napet trebuh, so neješči, bruhamo, blato postane mehkejšo in lahko vsebuje sluz, kri in odrasle gliste.
- Najpogostejša vrsta pri psih, *Toxocara canis*, se lahko pri brejih psicah prenese preko posteljice na plod ali preko materinega mleka na mladičke.
- **Mladičke** prvič razglistimo pri starosti dveh tednov, nato vsaka dva tedna do starosti 4. mesecev. **Odrasle** pse razglistimo 3 – 4 krat letno.

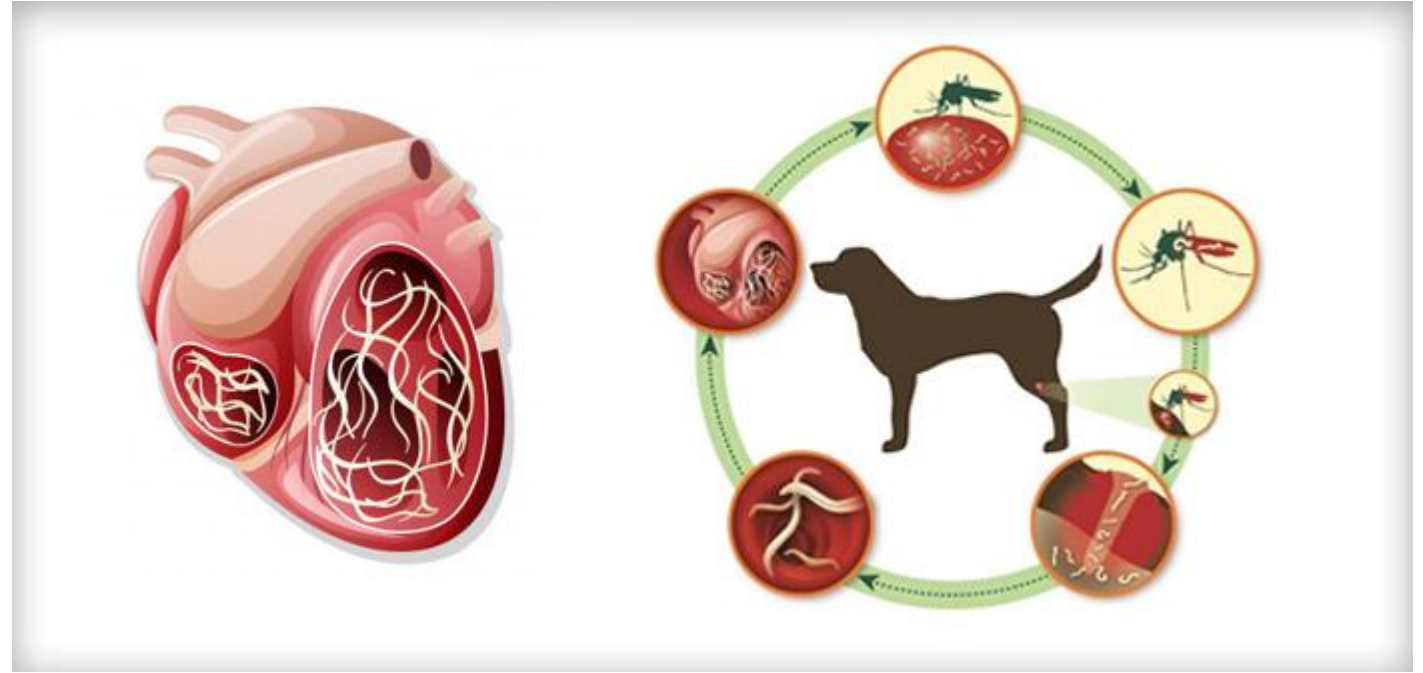
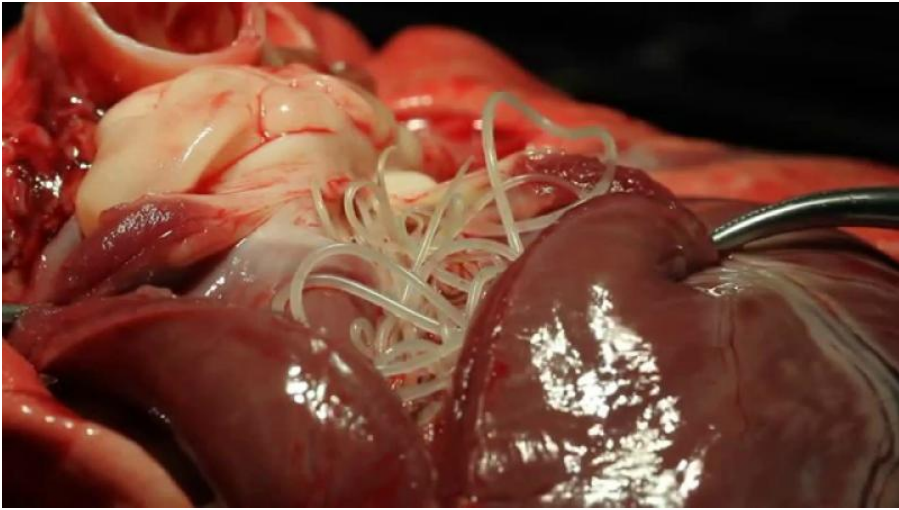
Za najboljšo zaščito vašega ljubljénčka se posvetujte s svojim veterinarjem.

TRAKULJA (vir: <https://www.kmz.si/clanki/notranji-zajedavci-pri-psih-in-mackah/>)

- Trakulja za razvoj potrebuje vmesnega gostitelja; bolhe so vmesni gostitelji za trakuljo vrste *Dipylidium caninum*, zato je ta vrsta najbolj razširjena pri psih in mačkah. Z drobovino okuženih rastlinojedcev in malih sesalcev se mesojedci lahko okužijo s trakuljami rodu *Taenica* in *Echinococcus*.
- Pri psih in mačkah razvoj trakulje poteka v črevesju, od koder trakulja v okolico odmetava svoje odrivke, napolnjene z jajčeci. Odrivki so lahko vidni v blatu živali ali na dlaki okrog anusa, kjer povzročajo srbečico.

Za najboljšo zaščito vašega ljubljénčka se posvetujte s svojim veterinarjem.

SRČNA GLISTA (vir: <https://www.kmz.si/clanki/notranji-zajedavci-pri-psih-in-mackah/>)

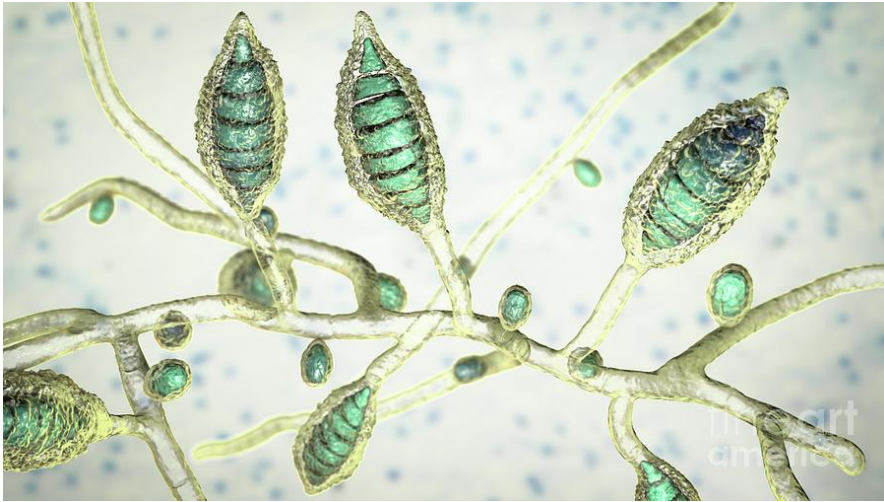
- *Dirofilaria immitis* je v Evropi prisoten v Mediteranu, v Sloveniji je omejena na Primorje. Vmesni gostitelj so komarji. Za pse, ki živijo ali potujejo na ta območja je potrebno preventivno zatiranje.
- Odrasla srčna glista živi v velikih pljučnih žilah. V primeru hujših okužb pa tudi v votlini srca.
- Znaki: slabše prenašanje naporov, občasen kašelj, izguba teže, težko dihanje, odpovedovanje srca in smrt.

Za najboljšo zaščito vašega ljubljénčka se posvetujte s svojim veterinarjem.

Bolezni

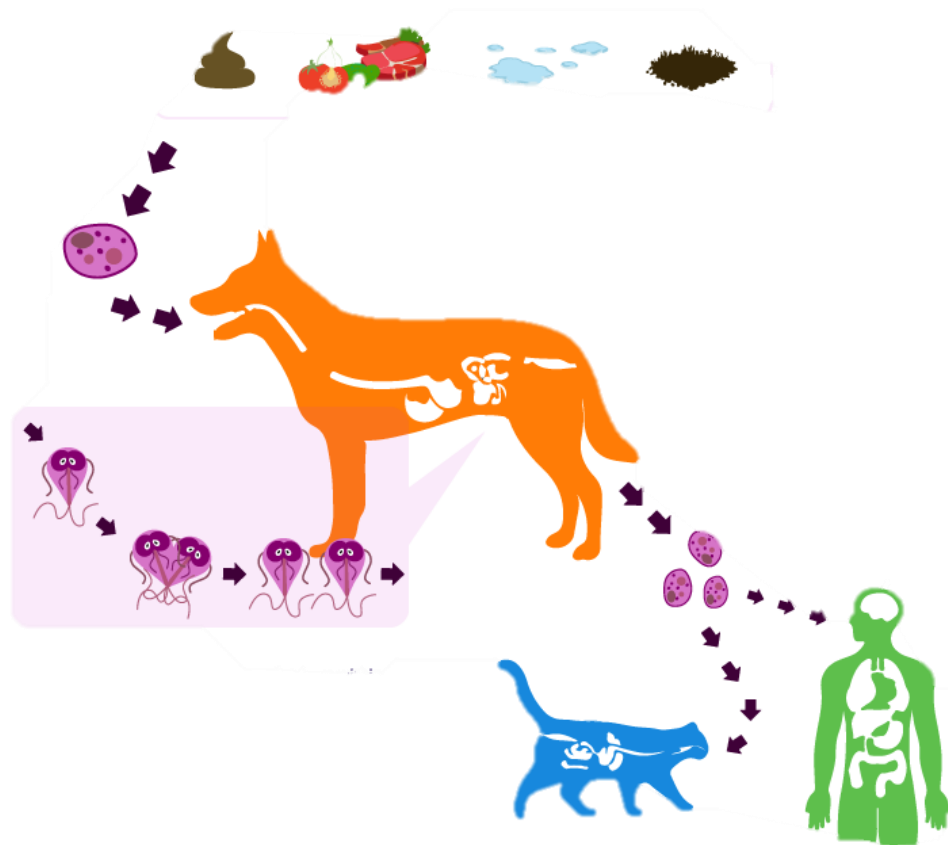
- Mikrosporija
- Giardia
- Steklina
- Pasja kuga
- Parvoviroza
- Kužni hepatitis
- Leptospiroza
- Kužni kašelj

MIKROSPORIJA (vir: https://klinika-zajc.si/mikrosporiija_macja_bolezen.html)

- Nalezljiva glivična bolezen, ki jo povzroča *Microsporum canis*. **ZOONOZA** – bolezen, ki se prenaša iz živali na človeka.
- Prenos z direktnim stikom ali okuženo dlako in okuženimi predmeti.
- Najpogostejši prenašalci so zunanje mačke.
- Ostro omejeni kroglasti lišaji z močnejše vnetim robom, polomljeno ali izpadlo dlako in luščenje kože. Najpogosteje okrog gobčka, po ušesih in sprednjih nogah.

Ob sumu na mikrosporijo se je potrebno javiti svojemu veterinarju.

GIARDIA (vir: <https://www.vetline.si/novosti/giordioza-15/>)

- Je enocelični parazit, ki parazitira v sprednjem delu tankega črevesa.
- Povzroča prebavne motnje in vnetje črevesja.
- Znaki: obilna, vodena driska.
- Psi se okužijo z vohanjem in lizanjem travnatih površin ter pitjem vode iz ribnikov, rek, ...

Za več informacij se obrnite na svojega veterinarja.

Cepljenja

Pasja kuga
Parvoviroza
Kužni hepatitis
Leptospiroza
Kužni kašelj

**Starost 12
tednov**

**Starost 8
tednov**

Pasja kuga
Parvoviroza
Kužni hepatitis
Leptospiroza
Kužni kašelj

**Starost 12 do
16 tednov**

STEKLINA - OBVEZNO!!!

Pasja kuga
Parvoviroza
Kužni hepatitis
Leptospiroza
Kužni kašelj

**Starost 16
tednov**

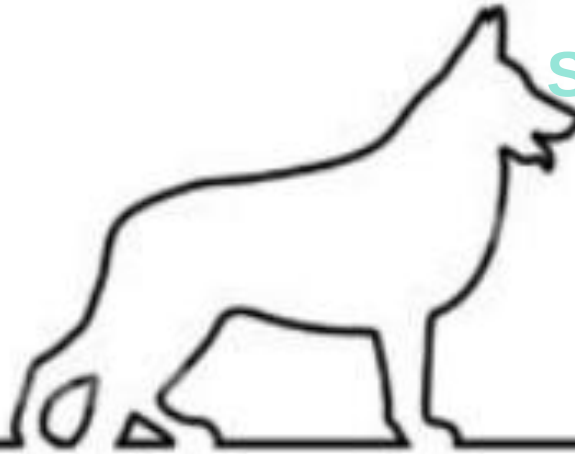
STEKLINA - OBVEZNO!!!

Pasja kuga
Parvoviroza
Kužni hepatitis
Kužni kašelj

**Vsake tri
leta**

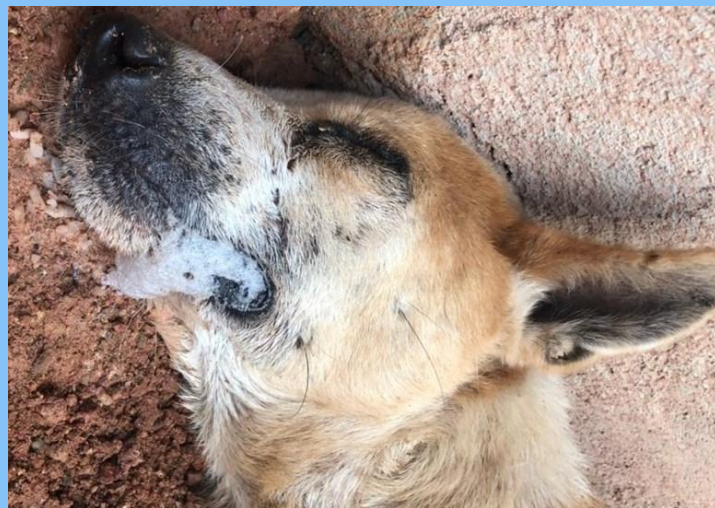
Vsako leto

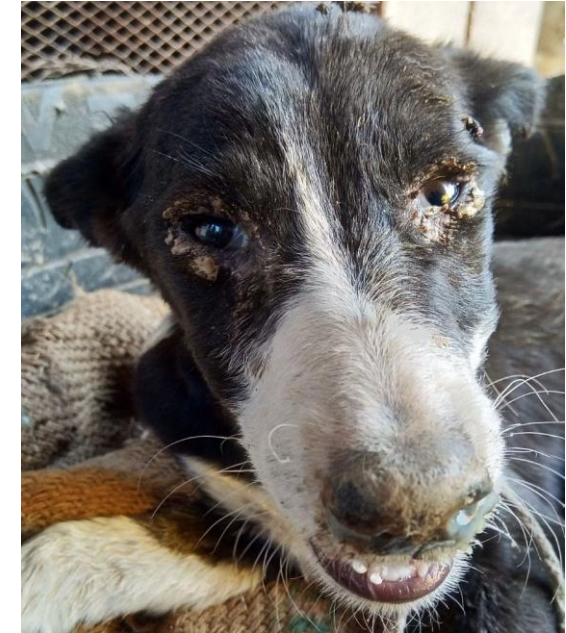
Leptospiroza

STEKLINA

- Smrtno nevarna bolezen, ki se prenaša iz živali na ljudi – z ugrizom, opraskaninami okuženih živali, preko poškodovane kože in sluznic.
- Povzroča jo virus, ki prizadene osrednje živčevje sesalcev.
- Steklina je kljub dolgoletnemu zatiranju in možnosti uporabe cepiva, razen v nekaj državah, še vedno zelo razširjena po vsem svetu. Letno zaradi stekline po svetu umre približno 59.000 ljudi, od tega je skoraj polovica otrok.
- Slovenija se je v skladu s pogoji WOAHA (World Organisation for Animal Health) v letu 2016 proglasila za državo, prosto stekline, leta 2021 pa je na podlagi zakonodaje EU pridobila status države, proste okužbe z virusom stekline (RABV). (vir: <https://nijz.si/nalezljive-bolezni/nalezljive-bolezni-od-a-do-z/steklina/>)
- Klinični znaki, običajno potekajo v treh fazah (vir: <https://klinika-zajc.si/steklina.html>):
 1. faza: Neobičajno vedenje, nemir, neposlušnost, žival se umika v temna mesta. Psi lajajo ali grizejo predmete brez razloga. Telesna temperatura je povišana na 40°C. V primeru osvetlitve z močno svetlobo se pojavijo krči, zenice so nesimetrično odprte. Odklanjajo hrano in vodo, s težavo požirajo.
 2. faza: Nemir se intenzivira, besno grizejo predmete, brezciljno hodijo in zbežijo. Postanejo agresivni do živali in ljudi.
 3. faza: Nastopi paraliza požiralnih mišic, jezik visi iz gobca, žival se intenzivno slini. Nastopi paraliza mišic zadnjih nog. Bolezen se zaključi s smrtjo.
- **Cepljenje proti steklini je obvezno !!! Prvo cepljenje se opravi v starosti 12 – 16 tednov, drugo cepljenje v razmiku do 12 mesecev od prvega, tretje cepljenje v razmiku do 12 mesecev od drugega, vsa nadaljnja cepljenja so v skladu z navodili proizvajalca cepiv. (Pravilnik o ukrepih za ugotavljanje, preprečevanje širjenja in zatiranje stekline)**

PASJA KUGA (vir: <https://www.vau.vet/veterinarji-svetujemo/vsi-clanki/pasja-kuga>)

- Izjemno nevarna nalezljiva virusna bolezen psov in nekaterih drugih divjih živali, ki prizadene ves organizem.
- Neposreden vir okužbe je lahko skupna uporaba posodic za vodo in hrano ter igrač.
- Kužni so vsi telesni izločki živali – urin, kri in slina.
- Pojav bolezni je pogostejši v mrzlih in vlažnih mesecih leta.
- Nevarna je za pse vseh starosti, najbolj ogroženi pa so mladički do starosti štirih mesecev.
- Znaki: voden ali gnojen izcedek iz oči, povišana telesna temperatura, malodušnost, apatičnost, zmanjšan apetit, izcedek iz nosu in kašelj, bruhanje in driska, ko virus doseže živčni sistem, pa se pridružijo še nevrološki znaki (trzanje mišic, hoja v krogu, krči, delna ali popolna paraliza mišic). Virus lahko prizadene tudi blazinice tačk, ki se odebelijo in otrdiijo. Psom, ki imajo to srečo, da bolezen prebolijo, pa ta navadno pusti posledice za vse življenje.
- Cepljenje je učinkovita preventiva.

PARVOVIROZA (vir: <https://www.klinikaloka.com/nasveti/parvoviroza/>)

- Povzročitelj je parvovirus, ki ga izločajo obolele živali z bruhanjem in drisko. Z iztrebki se izloča tudi do dva meseca po preboleli okužbi. V okolici lahko preživi več let.
- Nevarna je predvsem za necepljene mlade pse. Še posebej so občutljivi mladički do 6. meseca starosti.
- Znaki: neješčnost, bruhanje, krvava driska, apatičnost, povišana telesna temperatura, dehidracija. Pri mladih, necepljeni psih lahko pride do nenadnega pogina.
- Cepljenje je učinkovita preventiva.

KUŽNI KAŠELJ (vir: <https://klinika-zajc.si/kuznikaselj.html>)

- Vnetje zgornjih dihalnih poti, ki ga povzročajo različni povzročitelji (virusi, bakterije in mikoplazme).
- Značilen znak je intenziven, suh kašelj, ki se pojavi iznenada.
- Je izredno nalezljiv.
- Zaradi nevarnosti prenosa je potrebno obolele pse izolirati od drugih psov za dva tedna.
- Cepljenje je učinkovita preventiva.

KUŽNI HEPATITIS (vir: <https://vet-center.si/kuzni-hepatitis-psov/>)

- Živali se najpogosteje okužijo z zaužitjem urina, blata ali sline okuženih živali. Živali z urinom izločajo virus še do 6 mesecev po ozdravitvi.
- Bolezen se lahko kaže le kot blago povišanje telesne temperature, lahko pa privede do pogina živali.
- Smrtnost je 10 – 30%, pri zelo mladih psih do 50 %.
- Cepljenje je učinkovita preventiva.

LEPTOSPIROZA

- Zoonoza (prenaša iz živali na ljudi), ki je razširjena po vsem svetu.
- Najpomembnejši rezervoar okužbe so glodavci, zlasti podgane in poljske miši, ter številne druge živali, tudi psi in govedo. V vodi in zemlji živijo leptospire razmeroma dolgo. Voda, ki je kontaminirana z urinom okuženih podgan je pomembna za prenos okužbe. (vir: <https://nijz.si/nalezljive-bolezni/nalezljive-bolezni-od-a-do-z/leptospiroza/>)
- Psi se okužijo s pitjem okužene vode, z okuženo hrano, zemljo, vegetacijo.
- Nevarna je za vse pse ne glede na starost.
- Znaki: povišana telesna temperatura, žeja, bruhanje, driska, bolečine v trebuhu, apatičnost, dehidracija. Pri zelo hudi obliki lahko žival pogine v nekaj dneh. (vir: <https://www.klinikaloka.com/nasveti/leptospiroza/>)
- Vsakoletno cepljenje je učinkovita preventiva.

Druga urgentna stanja

- Poškodbe
- Zasuk želodca
- Zastrupitve
- Toplotni udar
- Trave
- Gosenice hrastovega in pinijevega sprevodnega prelca

Poškodbe

MEHANIČNI VZROK

- UREZNINA,
- VBOD,
- UGRIZ,
- STREL ali
- PADEC.

KEMIČNI VZROK

- RAZJEDE ali
- OPEKLINE.

VROČINA, MRAZ

- TOPLOTNI UDAR,
- PODHADITEV ali
- OMRZLINE.

ELEKTRIČNI TOK

Odprte poškodbe oz. rane:

- ureznine,
- vbodnine,
- ugriznine,
- strelne rane,
- raztrganine,
- razjede,
- opekline in
- operativne rane.

Oskrba rane

Ustavimo krvavitev

Razkužimo (vodna raztopina joda)

Povijanje rane:

- gaza,
- vata in
- **povoj.**

Odstranitev umazanije, tujkov

Rane so izpostavljene:

- umazaniji,
- okužbi,
- draženju,
- izsuševanju in
- podhladitvi.

Rana stara do 6 ur je sveža rana.

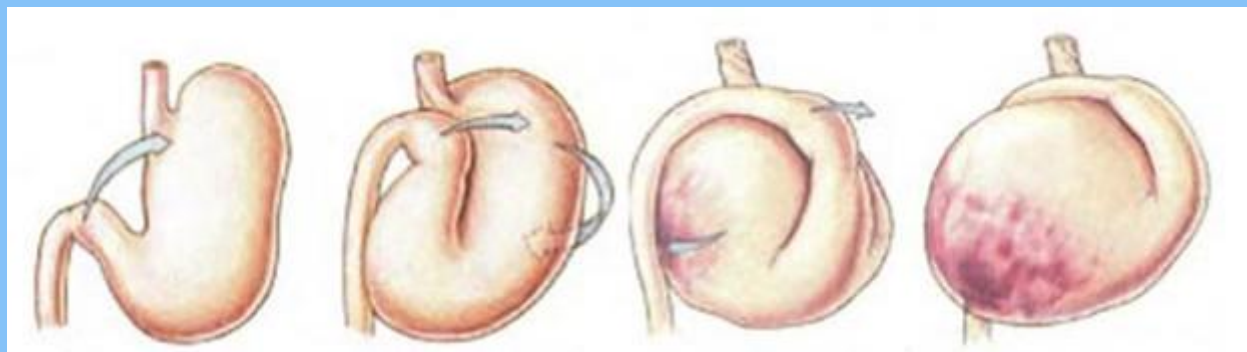
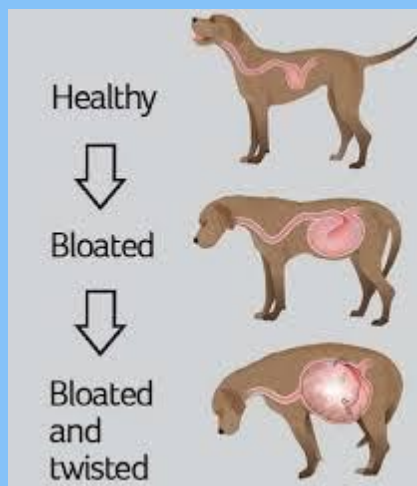
Rano čimprej pokažemo veterinarju.

Zasuk želodca

(vir: <https://www.kmz.si/clanki/zasuk-zelodca-pri-psu/> in <https://www.leonvet.si/blog/zasuk-zelodca-pri-psih-zivljenjsko-nevarno-stanje-ki-ga-moramo-prepoznati-pravocasno>)

- Zasuk želodca je življenjsko nevarno stanje, pri katerem je umrljivost pri psih, ki jih zdravimo 14- do 45- odstotna.
- Želodec se najprej razširi in se nato zasuka okoli svoje osi. Zapre se vhod in izhod iz želodca, tako da plini, tekočina in vsebina ostanejo ujeti v njem. Zaradi zasuoka se prekineta tudi krvni obtok in dotok kisika v tkiva želodca in pogosto v druge organe v trebušni votlini. To lahko vodi v šok in pogin psa.
- Najpogostejše se pojavi pri večjih pasmah psov z globokim in ozkim prsnim košem. Pasma pri katerih je tveganje večje so nemška doga, bernardinec, doberman, irski volčji hrt, standardni pudlji, weimaraner in različni setri.
- Pomembno vlogo ima tudi način hranjenja in vsakodnevne navade psa. Bolj ogroženi so psi, ki jedo zelo hitro in zaužijejo velike količine hrane naenkrat. Tekanje, skakanje in norenje takoj po obroku poveča tveganje za zasuk želodca.
- Odločilno je hitro prepoznavanje simptomov. Simptomi se pojavijo nenadoma in zelo hitro napredujejo:
 - nemir ali pretirana mirnost,
 - slinjenje,
 - brezuspešno bruhanje in
 - povečanje trebuha.

Če opazite katerega od znakov, se takoj odpravite do veterinarja!

Zastrupitve

(vir: <https://www.zvc.si/nasveti-veterinarja/psi-in-macke/15-psi-in-macke/89-zastrupitve-pri-ljubljen%C4%8Dkih.html>)

Strup za glodalce

- Žival lahko zaužije zastrupljeno **vabo** ali zastrupljeno **miš** / **podgano**.
- Preprečujejo strjevanje krvi, zato zastrupljena žival izkrvavi v telesne votline in pogine.
- Znaki zastrupitve se velikokrat pokažejo šele po nekaj dneh (odvisno od vrste in količine zaužitega strupa):
 - slabotnost,
 - potrtost,
 - kašelj,
 - težko dihanje,
 - kri v blatu, urinu,
 - krvavitve iz nosu, dlesni.

Strup za polže

- Strupeni že v zelo majhnih količinah.
- Vplivajo na živčni sistem.
- Znaki se lahko pokažejo že v nekaj minutah:
 - oteženo dihanje,
 - nekoordinirana hoja,
 - motnje zavesti,
 - slinjenje,
 - nekontrolirano uriniranje,
 - krči,
 - slabost,
 - driska,
 - nezavest,
 - pogin.

Hladilna tekočina

- Najpogostejša in najnevarnejša zastrupitev. Je sladkega vonja in okusa in že mala količina vpliva na delovanje živčnega sistema in povzroča odpoved ledvic.
- Znaki se pokažejo po nekaj urah:
 - bruhanje,
 - slabost,
 - depresivnost,
 - nekoordinirano gibanje,
 - epileptični napadi.

Močerad

- Pes se zastrupi takoj, ko ugrizne vanj.
- Znaki:
 - penasta slina,
 - dregetanje,
 - včasih hudi krči,
 - lahko tudi šok in pogin zaradi zadušitve.

Če sumite na zastrupitev, takoj obiščite veterinarja. Zraven vzemite tudi embalažo strupa v kolikor jo imate.

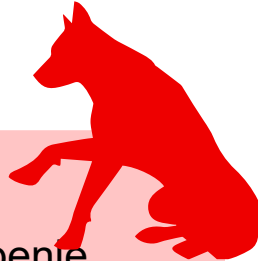
ZUNANJA TEMPERATURA	TEMPERATURA V ZAPRTEM AVTU NA SONCU PO:			
	5 min	10 min	30 min	60 min
20°C	24°C	27°C	36°C	46°C
22°C	26°C	29°C	38°C	48°C
24°C	28°C	31°C	40°C	50°C
26°C	30°C	33°C	42°C	52°C
28°C	32°C	35°C	44°C	54°C
30°C	34°C	37°C	46°C	56°C
32°C	36°C	39°C	48°C	58°C
34°C	38°C	41°C	50°C	60°C
36°C	40°C	43°C	52°C	62°C
38°C	42°C	45°C	54°C	64°C
40°C	44°C	47°C	56°C	66°C

Toplotni udar (vir: <https://klinika-zajc.si/toplotni-udar.html>)

- Toplotni udar je posledica prekomernega dviga telesne temperature. Pri tem lahko pride do šoka, odpovedi večih organov in smrti.
- Pes z znaki toplotnega udara potrebuje **TAKOJŠNJO veterinarsko pomoč!**
- Posebno občutljive so brahicefalne pasme (pasma s kratkimi gobčki); mops, buldog, pekinčan, bokser, ...
- Do toplotnega udara lahko pride **zaradi visoke temperature okolice** ali zaradi **intenzivne telesne aktivnosti** (tek ob kolesu, igra, dolgi sprehodi, ... predvsem v toplem in sončnem vremenu).
- Najpogostejši vzrok je **puščanje živali v zaprtem avtomobilu**.

Prvi znaki **pregrevanja**:

- neprestano močno sopenje,
- povečano slinjenje,
- pordela in vroča notranja stran uhljev,
- iztegnjen vrat,
- jezik visi daleč iz gobca,
- nemir,
- živčnost ali
- celo panika.

Znaki **toplotnega udara**:

- hitrejša in plitvejša dihanja,
- hitro bitje srca, aritmije,
- močna pordelost sluznic in jezika,
- apatičnost,
- nekoordinirano gibanje, motnje ravnotežja,
- bruhanje,
- (krvava) driska,
- dvig telesne temperature nad 41 °C.

Če žival ne dobi pomoči, pride do **šoka**:

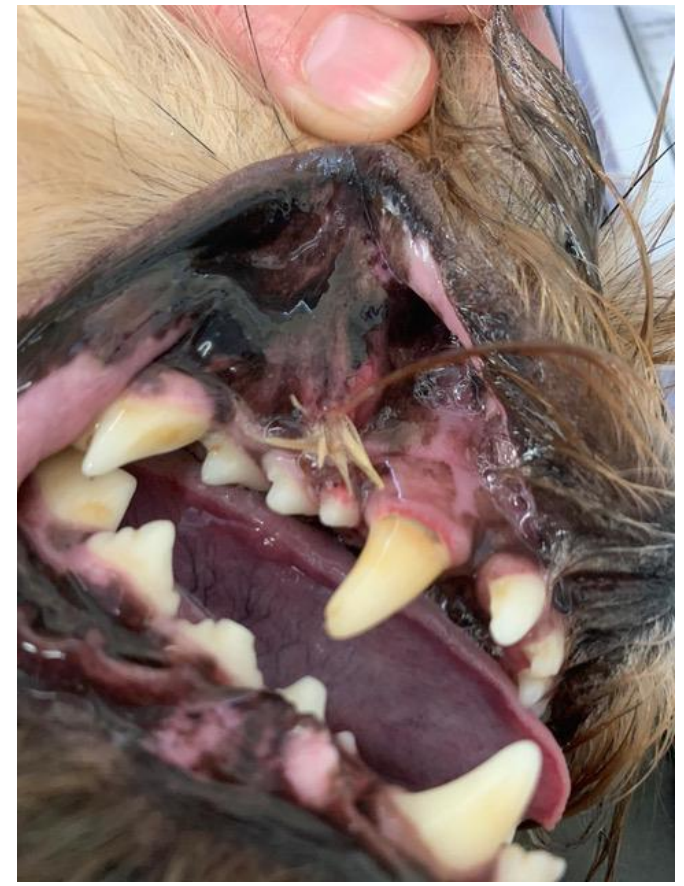
- sluznice so blede ali modrikaste,
- pojavijo se krči,
- izguba zavesti in
- pogin.

PRVA POMOČ

- Psa prestavimo v hladen, senčen prostor.
- Hladiti ga začnemo pri šapicah in tačkah, nato preko trupa (spodnji del trebuha) do vratu in zatilja.
- Za hlajenje uporabimo hladno oz. mlačno tekočo vodo ali mokre mrzle brisače, s katerimi psa pokrijemo, vendar jih je potrebno pogosto menjavati.
- Spremljamo telesno temperaturo psa; ko dosežemo temperaturo 39,4 prenehamo z aktivnim hlajenjem (normalna telesna temperatura psa je 38 – 39 °C).
- Nezavesten pes: položimo v bočni položaj, glavo iztegnemo naprej in potegnemo jezik iz gobca, da sprostimo dihalne poti.

Psa peljemo ČIMPREG k veterinarju tudi če smo ga že uspešno ohladili!!! Po poti je potrebno preprečiti dodatno segrevanje.

Trave, travne rese, ... (vir: <https://www.kmz.si/clanki/nevarnost-za-pse-trave-in-njihovi-deli/>)

- Trave in njihovi deli se zapletejo v pasjo dlako, psi jih lahko vdihnejo ali požrejo, zaidejo pa jim lahko tudi pod veke ali v ušesa. Ostri deli trav in travne rese se lahko tudi zapičijo v pasjo kožo (najpogosteje med prste).
- Znaki trav med prsti: šepanje, bulica.
- Znaki vdihnjenega dela trave: kihanje, kašljanje.
- Deli trav v ušesu: stresanje z glavo, vnetje ušes.
- Deli trav v očeh: solzenje oči, gnojen izcedek iz oči, oteklina okrog očesa, izbuljeno oko.
- Preventiva? Sprotno pregledovanje psov po sprehodih.

V kolikor opazite kaj od navedenega, obiščite veterinarja.

Gosenica hrastov in pinijev sprevodni prelec

(vir: https://klinika-zajc.si/borov_sprevodni_prelec.html)

Veterinarska pomoč je nujna!

- **Hrastov sprevodni prelec** – vsi hrastovi gozdovi. Gosenice so aktivne od maja do sredine julija.
- **Pinijev sprevodni prelec** – predvsem borovi gozdovi na Primorskem. Gosenice so najbolj aktivne v marcu in aprilu.
- Gosenice se selijo iz enega drevesa do drugega po tleh v sprevodih – tesno ena za drugo.
- Njihove ožigalne dlačice vsebujejo dražeči toksični protein, ki pri ljudeh in živalih ob stiku sproži hudo vnetno reakcijo na koži in sluznicah.
- Znaki pri psih so odvisni od dela telesa, ki je prišel v stik z dlačicami in obsežnosti stika; povišana telesna temperatura, hitrejše in oteženo dihanje, hitrejše bitje srca, modrikaste sluznice, otekanje jezika, ustnic in obraza, slinjenje, bruhanje, driska, vnetje očesnih veznic, ...
- V kolikor so dlačice prišle v gobček, lahko v nekaj dneh pride do odmiranja delov jezika.

PSI NISO NAŠE CELO ŽIVLJENJE, TODA NAREDIJO NAŠE
ŽIVLJENJE CELO.

(R. Caras)

Slike uporabljene v prezentaciji so iz interneta.